

Reactie Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) op Nationaal Milieubeleidskader IenW DG Milieu en Internationaal

Vraag 1: Herkent u de bouwstenen uit de notitie of stelt u nog aanvullingen of wijzigingen voor?

Ja, we herkennen de bouwstenen. Deze ondersteunen de omtrent milieu bekende aandachtspunten.

Het milieubeleidskader start met een duidelijke en begrijpelijke situatieschets van het huidige milieu landschap. De bouwstenen die daarna gepresenteerd worden als oplossingen voor de uitdagingen worden vervolgens algemeen geformuleerd, en zijn gebaseerd op bewezen principes van het milieubeleid, zoals ontwikkeld in de jaren '80. De nieuwe beleidsprioriteiten zoals klimaatverandering, uitputting van grondstoffen, verlies biodiversiteit, of vervuiling door microplastics vragen mogelijk om een andere benadering.

Deze uitdagingen vergen nog meer dan voorheen een Europese en mondiale aanpak. Geformaliseerde technische afspraken, zoals vastgelegd in normen, kunnen een belangrijke rol spelen in de uitvoering van deze aanpak. Er is nationaal beleid nodig, maar dit moet nog meer dan voorheen gebaseerd zijn op wat er Europees (en mondiaal) gebeurt. Dit geldt ook voor het uitvoeringsinstrumentarium en de daarvoor benodigde technische afspraken/normen. Daar kunnen we vanuit het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) aan bijdragen.

Zo wordt er bijvoorbeeld op Europees niveau door de Europese Commissie samengewerkt met het equivalent van NEN op Europees niveau, CEN / CENELEC, om de technische afspraken te ontwerpen om de doelen die omschreven staan in de Green Deal te realiseren. Door 'standardization requests' vanuit de Europese Commissie aan Europese normalisatie commissies legt de Europese Commissie een deel van haar regierol in wet- en regelgeving neer bij standaardisatie instellingen. Daarnaast heeft NEN het voorzitterschap van het Strategic Advisory Body Environment (SABE), een linking pin tussen het beleid van de Europese Commissie en het technisch bestuur van CEN / CENELEC.

Het advies vanuit NEN op de notitie luidt dan ook vul waar nodig dat internationale beleids- en normenkader nationaal in (in die volgorde!) als de Nederlandse context daarom vraagt. NEN heeft ten aanzien van milieubeleid altijd een essentieel onderdeel uitgemaakt voor de uitvoering van het beleid en heeft een bestaande structuur en een relevant mondiaal, Europees en nationaal netwerk opgebouwd. Op veel van de in de notitie benoemde milieuonderwerpen wordt al nauw wordt samengewerkt tussen NEN en het ministerie van IenW, zoals circulaire economie, klimaatadaptatie, bodemkwaliteit (Bodem+), waterkwaliteit, luchtkwaliteit, uitloging van afval, biodiversiteit en (micro)plastics.

Vraag 2: Welke punten zou u willen meegeven voor de uitwerkingen van het beleidskader naar een uitvoeringsprogramma?

Als aanvulling op het beleidskader is een duidelijkere regierol op milieuonderwerpen voor het Rijk belangrijk. Op bepaalde punten is er behoefte aan hoofdlijnen, wetten en kaders die zorgen voor nationale implementatie van de Europees en mondiaal geformuleerde doelstellingen. NEN kan hier als essentieel onderdeel van de uitvoering aan bijdragen. Ons voorstel is om de bewezen instrumenten zoals normalisatie op te nemen in het nationaal milieubeleidskader om de uitvoering van het beleid te ondersteunen in milieu bekende maar ook nieuwe uitdagingen.

Een groot deel van het uitvoeringsprogrammamilieu zal te maken hebben met normen en certificatie. Beoordelingsrichtlijnen in het milieuveld worden beheerd door andere partijen dan NEN. Die kloof is een grote uitdaging en er zal een brug geslagen moeten worden tussen normalisatie en

certificatie waarbij er strategisch overleg plaatsvindt tussen organisaties uit de wereld van schemabeheer en NEN.

Tevens zijn er al veel milieunormen op nationaal (NEN) en Europees (EN) niveau waar in Nederlandse en Europese wetgeving naar wordt verwezen. Voorbeelden hiervoor zijn:

- De Europese richtlijn 'ambient air quality and cleaner air for Europe (2008/50/EC)' verwijst naar referentiemethoden voor de bepaling van NO₂ (NEN-EN 14211), SO₂ (NEN-EN 14212), ozon (NEN-EN 14625), CO (NEN-EN 14626), benzeen (NEN-EN 14662-1 t/m -3) en fijnstof (NEN-EN 12341).
- Regeling beoordeling reinigbaarheid grond 2006 verwijst naar NEN 5898+C1:2016 – 'Bepaling van het gehalte aan asbest in grond, waterbodem, bouw- en sloopafval en granulaat'
- Regeling uniforme saneringen verwijst naar NEN 5755:2010 – 'Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging'
- Activiteitenregeling milieubeheer verwijst naar NEN-EN-ISO 10523:2012 – 'Water – Bepaling van de pH'

Verschillende beleidsmedewerkers van de ministeries van BZK en IenW zijn momenteel betrokken bij het ontwikkelen van milieunormen.

Daarnaast zien we een noodzaak voor nauwe samenwerking van het ministerie I&W met andere ministeries en overheidsorganisaties om de in het beleidskader benoemde problemen op te lossen. Op dit moment wordt er in het beleidskader geen of onvoldoende aandacht gegeven aan spanningsvelden tussen beleidskaders. Zo blijkt in de praktijk dat het stoffenbeleid spanning oplevert met de ambities voor een circulaire economie. Recycle-stromen bevatten vaak schadelijke stoffen, en zijn dan volgens het stoffenbeleid ongeschikt als grondstof voor nieuwe producten. Het zou goed zijn als het beleidskader dit soort dilemma's benoemt, en aangeeft welk beleid hiervoor wordt ingezet.

Vraag 3: Hoe kunnen we u zo effectief mogelijk betrekken in het vervolgtraject waarbij de bouwstenen worden uitgewerkt in het Nationaal Milieuprogramma?

Vanuit NEN willen we het voorstel doen om beleidsmedewerkers van IenW actiever te laten participeren bij de ontwikkeling van milieunormen en richtlijnen. Zodat het ministerie meer betrokken is bij het ontwikkelen van de documenten en haar grip daarop behoudt. Dit is ook één van de conclusies van de externe evaluatie van kwalibo stelsel.

Daarnaast wil NEN graag op de hoogte blijven van verdere ontwikkelingen en actief betrokken worden bij het vervolgtraject van het nationaal milieubeleidskader IenW. Zoals eerder benoemd heeft NEN voor veel van de genoemde onderwerpen al in technische afspraken vervatte kennis, een goede structuur om deze afspraken met belanghebbenden te ontwikkelen en een uitgebreid mondiaal, Europees en nationaal netwerk van experts op dit gebied, waar in het verleden door het ministerie ook veelvuldig gebruik van is gemaakt.

In het bijzonder kan NEN een waarde toevoegen bij bouwsteen 4: verbinden en samenwerken. NEN zou een regierol rond technische afspraken voor de uitvoering van het beleidskader kunnen nemen. NEN vervult deze rol momenteel al voor een deel bij onderwerpen als circulaire economie en klimaatadaptatie.